

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

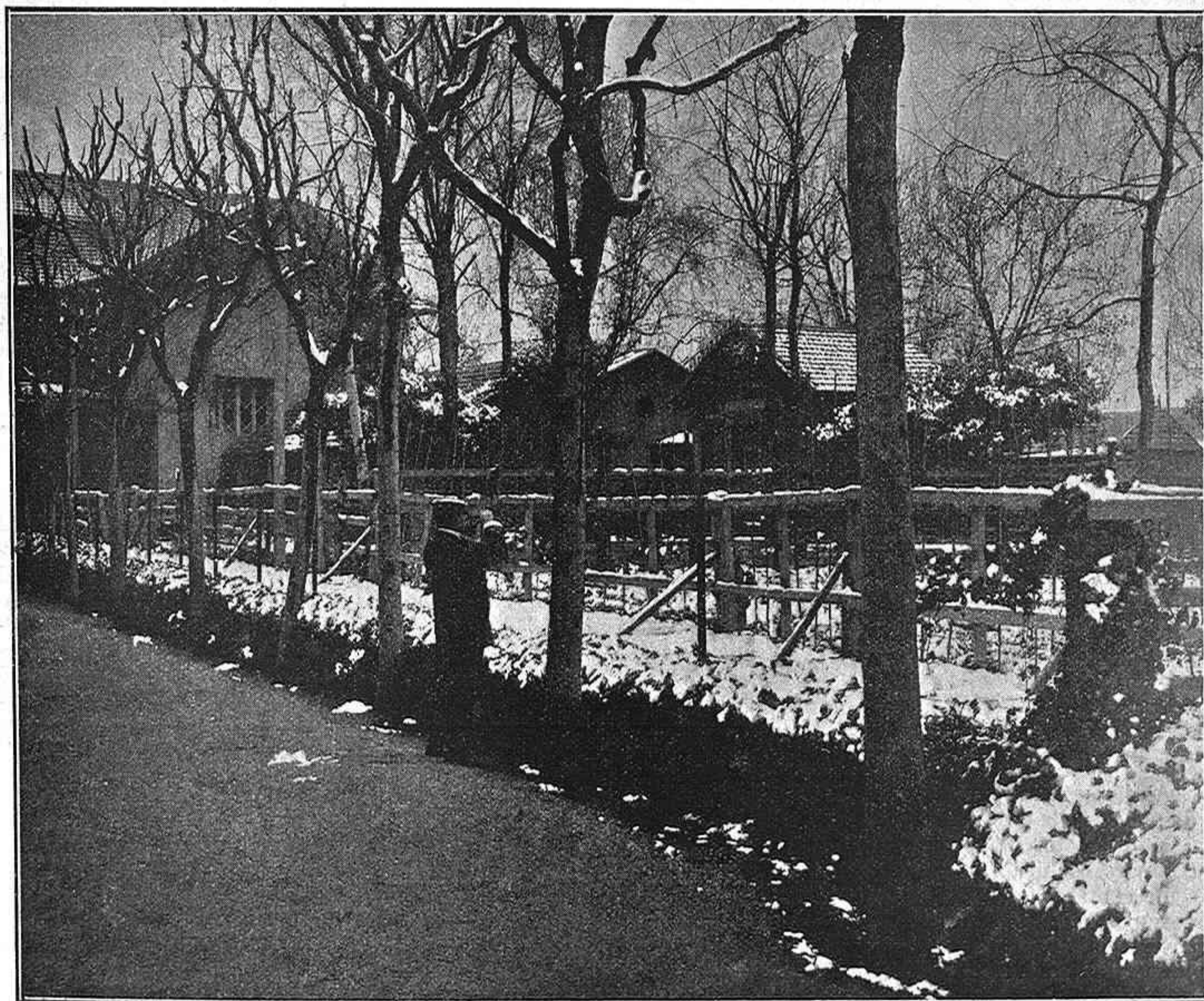
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

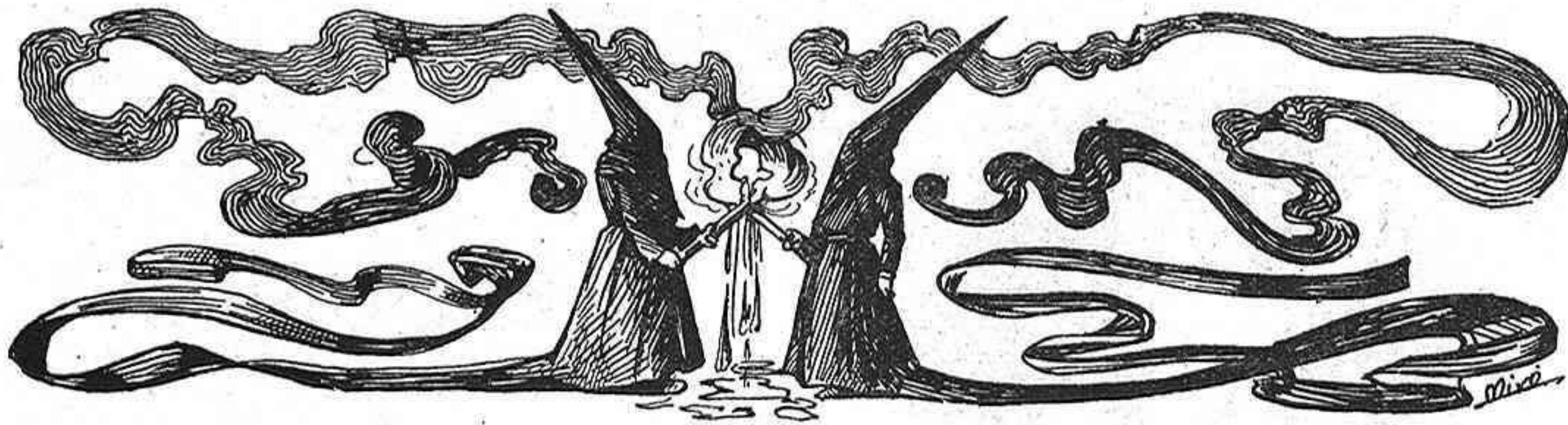
PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

BARCELONA, DE BLANCH

(Insts. Rus, colaborador artístich de LA ESQUELLA)

CRÓNICA

L. Carnaval de aquest any no pot dirse en rigor que haja viscut, perque encare té de naixer.

Una festa carnavalesca sense expansió, sense alegria, sense bona sombra no s' pot dir que siga tal festa, perque 'l distintiu del Carnestoltas es l' afany

d' olvidar las penas del mon y divertir-se, y aquí á Barcelona á lo menos no 's diverteix ningú, com si pesés sobre tots els esperits una constelació de aburrimient.

La nota mes típica del Carnaval es el ball infantil de *Novetats*... Allí s' hi veuen molts noys de cases bonas disfressadets ab esmero, alguns fins ab luxo: allí s' hi veuen també molts papás y moltas mamás cayéntloshi la baba al contemplar als seus adorats pimpollos; allí s' hi observan, en fí, contrastos sorprendents segons la manera que tenen de aparellarse las diminutas mascaretas... pero tot plegat, no fá Carnestoltas; no fá festa gatzarosa, ab esclat de riallas y de bon humor.

Enguany una comissió especial s' havia encarregat de inflar al Carnaval; pero prompte 's va veure que no tenia buf pera tal empresa.

La cabalgata industrial anunciada pera la nit del dissapte va omplir de badochs els carrers del trànsit, perque aixís com pera fer las cosas no 's troba may ningú, per anarlas á veure 'ls curiosos abundan. Y la tal cabalgata, pobra, raquíca, sense una xispa d' enginy, va desfilat y encare ab retrás per entre la multitud atapahida que va rebre 'l gran desengany. Eran molts els que deyan y deyan ab rahó:

—No valía aquest nyap el perill d' esposarse á pescar un refredat ó una pulmonía.

Perque la nit era freda, tan freda que la columna termométrica s' havia arronsat fins al zero.

El zero, representació del Carnestoltas d' ara: cantitat negativa: zero igual á res.

—Ja ni 'ls apotecaris saben compendre 'ls seus verdaders interessos—deya un curiós desenganyat y tussint.—Perque un carro alegórich de las pastillas contra la tos hauría sigut l' única nota apropiada de la cabalgata industrial.

* *

Al día següent havia de tenir efecte un concurs de automóviles en el Parch.

Y en efecte, va anarhi molta gent; pero no hi va compareixer ni un sol automóvil.

La comissió organitzadora havia tingut un petit descuyt: s' havia olvidat de invitar á las diversas associacions que cultivan aquest sport, á fí de que aquestas s' interessessin ab els seus consocis pera assegurar el bon éxit del concurs.

Res: que un no pot donar cap á tot.

Y aixís tot lo demés.

La Comissió organitzadora podrá ben dir que es l' única que s' ha divertit durant el Carnestoltas, rifantse al públich de Barcelona.

L' Ajuntament que va votar una suma pera 'l millor éxit dels festeigs, podrá agregarhi uns quants centenars de pessetas més pera obsequiar als senyors de la Comissió organitzadora ab un arrós d' honor per lo bé que ho han fet.

Se 'l mereixen.

Ah! Y per postres, no s' olvidi l' Ajuntament de obsequiarlos ab una lleminadura que se la mereixen també: per postres, *quatre natas*.

Y ara deixantnos de recorts carnavaleschs, ocupemnos de un assumpto una mica serio que aquests días ha donat molt que parlar á Barcelona.

Se tracta de la titulada herencia Gil.

Era 'l Sr. Gil un barceloní que anys enrera va morir á París deixant una gran fortuna, una part de la qual que passa de 700 mil duros la destiná exclussivament á la construcció de un gran Hospital á Barcelona, que bona falta hi fa, desde qu' en el de la Santa Creu, no hi caben de bon trós tots els malalts que s' hi presentan necessitats de assistencia.

Pera 'l bon cumpliment de son piadós propósit, designá á dugas personas en calitat d' executors testamentaris, recayent la designació, segons els nostres informes, en D. Joan Ferrer-Vidal y Soler, diputat per Vilanova y Geltrú y autor dramátich á ratos perduts, y en D. Manuel de Sivatte, acaudalat propietari, avuy difunt, á qui, en cas de mort, havia de sustituhir son fill, com en efecte l' ha sustituhit, sent el Sr. Sivatte fill, un dels capitossos del partit carlista, cunyat del Duch de Solferino, y contertuli del rey de las húngaras, sempre que va á Venecia.

Aquests dos senyors, donchs, son els cridats á cumplir las disposicions testamentarias del filántropo Sr. Gil, en bé y profit dels pobres de Barcelona.

Y com siga que han passat alguns anys desde la mort del generós testador, haventhi hagut temps més que suficient pera liquidar l' herencia y invertir-la en son piadós objecte, y no obstant l' hospital per ara no 's deixa veure, ni se sab encare quan se principiará á construir, l' opinió pública ha comensat á preocuparse de aquest assumpto, ab el dret perfecte que té sempre l' opinió á procurar que 'l bé dels pobres no sofreixi detriment, ni puga ser objecte de retrassos injustificats ó d' altra cosa pitjor.

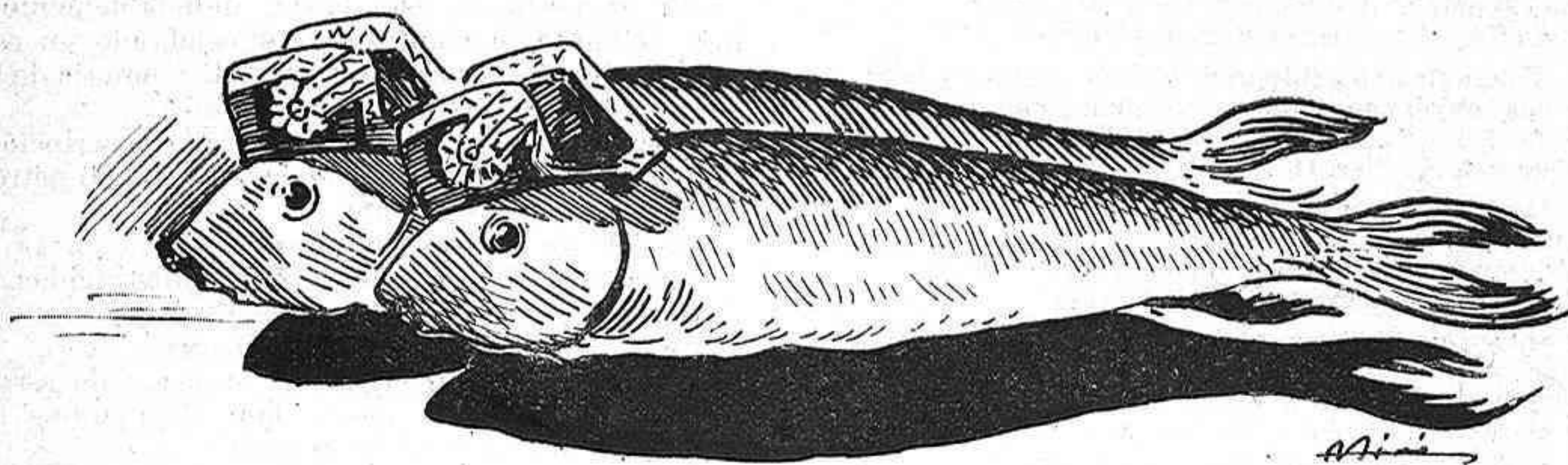
Y en aquest punt, si 'l Sr. Gil pogués treure 'l cap del seu sepulcre, tinguinho per segur els senyors Ferrer-Vidal y Sivatte, 's posaria resoltament al costat de l' opinió pública.

* *

En certa manera y sols fins á cert punt podría justificar la parsimonia dels executors testamentaris del Sr. Gil, el desitj de acert en l' ultimació de la delicada missió que tenen confiada.

Pero ¿han obrat fins ara acertadament?

D' UN MENU D' ACTUALITAT

Menjar de Quaresma.

Perque 's pogués respondre ab una afirmativa, seria precis que aquells dos senyors expliquessin al públich punt per punt els seus actes, convencentlo de la necessitat de la demora. Pero es el cas, que fins ara aquests dos senyors no han dit aquesta boca es meva.

Ni han donat comptes á ningú del cambi en pesetas, dels 700 y pico de mil duros en or, ni de la fetxa en que va realitzar-se aquesta operació, la qual podia elevar considerablement la quantitat legada ab destí á la construcció del Hospital.

Ni s' han prés la molestia tampoch de justificar la compra de uns terrenos que se 'ls atribueix, ni de revelar el preu á que van pagarlos, facilitant aixís la manera de comprovar l' acert ab que han procedit, segons el valor real y corrent d' altres terrenos d' idénticas condicions.

Res: silenci y misteri per part d' ells.

Y per part del públich xiu-xius y murmuracions.

Naturalment, que si un particular qualsevol, siga pobre, siga rich, amant dels pobres, els hi pregunta lo que fa 'l cas, els Srs. Ferrer-Vidal y Sivatte, li podrán dir:

—¿Y á vosté qui li dona ciri en aquest enterro?

L' únich que tindria dret á cridarlos á judici, seria 'l Sr. Gil; mes el pobre Sr. Gil se troba en el cas del tipo aquell de la locució popular á qui li deyan: «Veste'n Anton, que 'l que 's queda ja 's compon.»

¿Pero es que 'ls pobres, y ab ells els ciutadans tots de Barcelona, interessats en que las benéficas disposicions de un digne compatrici 's compleixin bé y puntualment han de quedar sense defensa? ¿No hi ha cap entitat que pugui pendre la representació de aquests sagrats interessos?

Sí: una n' hi ha, y es aquesta la *Junta provincial de Beneficencia*.

La *Junta provincial de Beneficencia*, té per la ley y per virtut de sa mateixa representació, el dret, més que 'l dret, l' obligació de vetllar perque no sofreixin dany, perjudici ni defraudació 'ls interessos dels pobres. Y en aquest cas se troba 'l llegat quantió del Sr. Gil: els cridats á disfrutarlo son els pobres malalts de Barcelona: els executors de l' última voluntat del testador no son més que uns intermediaris.

Y ara vé lo més curiós del assumpto.

La *Junta provincial de Beneficencia* va dirigir-se, segons sembla, á la superioritat fentse eco dels clams de l' opinió pública, y reclamant el dret de fiscalisar els actes dels Srs. Ferrer-Vidal y Sivatte, que han comensat á ferse sospitosos... y que de totas maneres donan lloch á una demora inexplicable en el compliment de l' última voluntat del Sr. Gil.

Donchs bé, la Superioritat, en lloch de aplaudir el

zel de la *Junta de Beneficencia*, en lloch de revestir-la de tota l' autoritat necessaria pera poder intervenir en una qüestió qu' entra de plé en l' exercici de las sevas atribucions, va respondre ab una real ordre seca y desatenta manant que la Junta s' abstinqués de pendre cartas en l' assumpto.

Naturalment que la Junta ha contestat á la barrassada oficial ab els termes que 'l cas requereix. D. Manuel Girona, que la presideix, ha donat probas, segons sembla, de qu' ell no es capás d' admetre resignadament determinadas imposicions. Si es aixís, y sab fer valer com es degut els drets dels pobres, no li escatimarà 'ls seus aplausos LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, que tantas vegadas l' ha posat en solfa.

Y aixís estém.

Ab la particularitat de que 'l ministre Ugarte, en plática ab els periodistas de Madrit, va dir qu' ell no havia dictat la Real ordre, que tot era cosa del *Jefe de Administració local*...

—*Tío, yo no he sido... ha sido mi escribiente.*

Siga l' un siga l' altre, la cosa no pot quedar aixís... y nosaltres conjurem á Barcelona en massa, á alzar la véu... Excitem sobre tot á la premsa, desde 'ls periódichs més radicals als més reaccionaris á sortir á la defensa dels pobres. ¿Quína causa pot haverhi més digna d' interés?

No es ja tolerable que per més temps se demori 'l compliment de la disposició testamentaria de un compatrici ilustre, qual bona memoria ningú deuria tenir major interés en honrar que 'ls dos senyors que van mereixer la seva confiansa.

P. DEL O.

À VÍCTOR BALAGUER

Amich y mestre meu:

Han dit els que 't rodejan que s' han clos els teus ulls y ha enmudit el teu cor; y exhalant un suspir y al so d' una pregaria el mon, que 'ls ha cregut, ha murmurat: Es mort.

Aixís ha dit el mon. Pero la Poesía sens mirar tos ulls cluchs ni palpar el teu front «¡Mentida!»—ha contestat—poden morir las fullas, las flors, tot lo mortal; el Pöeta no mor.»

No sé si mes enllá del erm d' aquesta vida hi ha un oasis florit de sacrosant repós, no sé si mes enllá hi ha un cel de prometensa pels qu' han fet son camí y han complert sa missió.

Pero sé, y ho sé bé—com també ho sabs, oh Mestre—que per demunt del blau qu' il·lumina aquest sol; gran, immens, infinit, hi ha un cel, el dels Pöetas que no s' emboyra may y ont may cap astre 's pon.

Es un cel esplendent vivint ab vida eterna,
un cel seré, vibrant ab ritme armoniós,
un cel radiant de llum ont el nom del Pöeta
l' escriu l' Eternitat ab una estrella d' or.

Y aquests noms fulgurant tots els llegím tot hora
y ens banyém en sa llum y ens nudrím ab son foch:
Safo, Homero, Virgili, Ariosto, Dante, Tasso
Petrarca, Schiller, Goethe, Heine, Byron, Hugó.

Donchs bé, entre aquests estels, qu' en las horas de lluyta
quan sentím defallir l' esperansa en el cor
els creyents invoquém com á génis propicis
de lo noble y lo gran y lo Bell y lo Bó;

entre aquests noms sublimes, sí, mon amich y mestre,
jo hi veig fa temps, molt temps, resplandir el teu nom,
que llegía ab fervor al temps de ma infantesa
y ab fervor llegiré fins que 'm segui la mort.

Per xó jo, que si crech de cor en la Poesía,
—la filla gran de Deu—no crech gayre en el mon,
quan el mon tristement diu «ha mort el Poeta»
responch «no es veritat!» «el Poeta no mor»,

APELES MESTRES.

15 Janer 1901

L' ÚLTIM ASSALT

Per res celebros tant que s' hagi acabat el Carnestoltas com perque de passada s' han acabat també 'ls ditxosos *assalts*.

Era una pena alló d' agafar el diari, y trobarhi cada día la mateixa cantarella:

«Anoche, los suntuosos salones de los señores de A fueron asaltados por una distinguida y elegante concurrencia, que hasta las primeras horas de la madrugada estuvo entregada á las dulzuras de Terpsícore.

»El *lunch*, que se sirvió á las doce, fué delicado y espléndido.

»Tanto los señores de A como sus preciosas y hechiceras hijas hicieron los honores de la casa con la

más refinada galantería, colmando de obsequios y atenciones á los amigos *asaltantes*.

»El recuerdo de esta fiesta, indudablemente la más brillante de cuantas se han celebrado en esta temporada, vivirá largo tiempo en la memoria de los que tuvieron la dicha de asistir á ella.»

El quènto era invariable. Llegida la descripció d' un assalt, llegidas totas. Semblavan fetas ab patró ó recitadas per un fonógrafo.

Tots els salóns eran suntuosos.

Totas las concurrencias elegants y distingidas.

Tots els *lunchs* delicats y espléndits.

Totas las fillas preciosas y enciseras.

Y per acabar d' arrodonir la broma, cada assalt, sense excepció, era 'l mes brillant de quants s' havían celebrat durant la temporada.

* *

Lo mes bonich es que, á pesar de sapiguer tot aixó, van invitarme un día á un d' aquests assalts, y, ¡tothom té un' hora tonta! vaig deixarme catequisar.

—Créguim,—m' havia dit l' encarregat de convidarme:—s' hi divertiré de debó. Hi haurá poca gent, pero será escullida y, sobre tot, sé positivament que hi anirá un aplech de mascaretas de lo mes sugestiu que pot vosté imaginarse.

—Y, naturalment—vaig observarli jo, allissonat per las relacions dels periódichs:—el *lunch* deurá ser espléndit: els salóns, elegantíssims; las fillas de la casa, encantadoras; la festa, la mes brillant de la temporada.

—Deixis de bromas: vosté vingui, y jo li asseguro que no tindrà motiu d' arrepentirse'n.

Y en efecte, vaig deixarm'hi caure.

¡Quánta veritat es alló de que una cosa es la pintura y un' altra la realitat!

Apenas vaig haver entrat en el lloch del *sinistro*, qu' era un ters pis ab entresuelo y principal, ja 'm vaig veure perdut.

TORNANT D' ENTERRARLO

—¡Jo ja ho deya, Xanxas, que al meu marit li passaria alguna cosa! Els enterros el trastornan molt.
—¡Fuchi, dona!... Lo que á él le ha trastornat es el ví.

D' un' hora lluny s' endavinava 'l trasbals que la casa havia sofert pera poguer posar els salons en estat de rebre l' assalt de «quatre famílies amigues».

Tot havia sigut tret de pollaguera. Las cadiras, de totes classes, mides y colors, hi estavan entatxonades perque sí. Els adornos, surgits y replanxats, s' aguantavan com qui diu ab agullas. Els mobles que havian de fer nosa, jeyan apilats de qualsevol manera en las habitacions mes amagades de la casa, no tan amagades, ab tot, que evitessin la indiscreta visita d' algun concurrent extraviat.

¡Cóm reya jo interiorment al pensar que l' endemà un diari parlaria de los *suntuosos salones de los señores de A*, ó de qualsevol altra lletra del abecedari!... ¡Cóm me queya l' ànima al pens al considerar que aquella llastimosa manifestació de cursileria seria calificada per un gacetiller bromista de *brillante fiesta*, aquell grapat de nenas cloróticas elevat á la categoria de *elegantes mascaritas* y aquella aglomeració de devots del *quiero y no puedo* convertida en *selecta reunión* ó en «*creme*» de la *soiedad*!...

* * *

Com, fora del amich que m' havia convidat á la festa, apenas hi coneixia á ningú, vagava jo pels salons ab tota llibertat, parlant ab el primer que topava y entregantme sense fré al plaher d' observar, qu' es per mí un dels mes sans y deliciosos que 's coneixen.

Varias vegadas havia sorprés entre 'ls concurrents diálechs com aquest:

—¿Qui es aquella desgraciada que va de *pasiega*?

—¡Calli, per Deu! Es la senyoreta de la casa.

—¿La filla d' aquest bon senyor que 'ns ha convidat?.. ¡Pff!

O com aquest altre:

—¿Y 'l *lunch*?

—No s' espanti; ja vindrá.

—Es qu' en lloch veig senyals de taula. Hi escudriyat dissimuladament tots els recóms, y... res.

—No importa: sé de cert que hi ha d' haver tiberi.

—Potser ens el servirán á la cuyna. Vaig á donarhi una ullada. No hi havia atinat.

Efectivament, va haverhi *lunch*, y si no va ser servit á la cuyna, com suposava aquell guassón, va serho en una habitació ab las parets adornadas de cromos, que tenia tot l' aspecte d' una saleta de confiança, pero de confiança... excessiva.

Veritat es que 'l contingut va estar á l' altura del continent; vull dir que si de confiança era la sala, de confiança va ser també 'l refresch, ó lo que fos, que allí varen servirnos. Sandwichs, panets de Viena, talls de llangonissa molt prims, quatre pastas, quatre galetas y per beguda un vi que volia semblar malvasia.

A un senyor, que al costat meu rosegava no sé qué, vaig sentirli dir á l' orella d' un altre:

—¿Sab qué trobo á faltarhi aquí?

—¿Xampany?

—No; ab aixó ja no hi contava: lo que realment extranyo, á jutjar per lo que veig, es que no hi haji sardinas de Nantes y pebrots escalibats.

Y jo, sentint y veient tot alló, m' entretenia filosóficamente ab una galeta, y m' anava dihent:

—¿Y aixó será demá també, segons el diari, un *lunch delicado y espléndido*?..

* * *

A la sortida de la *festa* vaig sentir que un bras s' agafava al meu. Era l' amich que m' havia desencaminat.

—¿Qué li ha semblat?—va preguntarme, ab un accent d' amargura, qu' en vá tractava de dissimular ab una forsada rialleta.

—Bé. Un assalt... com tots els demés.

—¡Ay!—va exclamar llavors ell, no poguentse contenir:—com tots, nó, per mí ha sigut un assalt doble.

—¿Doble?

—O recíproco, ó mútuo... no sé cóm dirli.

—¿Qué li ha passat?

—Que 'l duenyo de la casa, un moment que 'ns hem trobat á solas, ha aprofitat l' ocasió pera enmatllevarme vint duros.

—¿Un assalt al portamonedas?

—¡Y que probablement no tindrà desquit!...

—Vaja—vaig dirli jo llavors, rihent ab la major senzillés:—alló dels diaris: «El recuerdo de esta fiesta vivirá largo tiempo en la memoria de cuantos tuvieron la dicha de asistir á ella.»

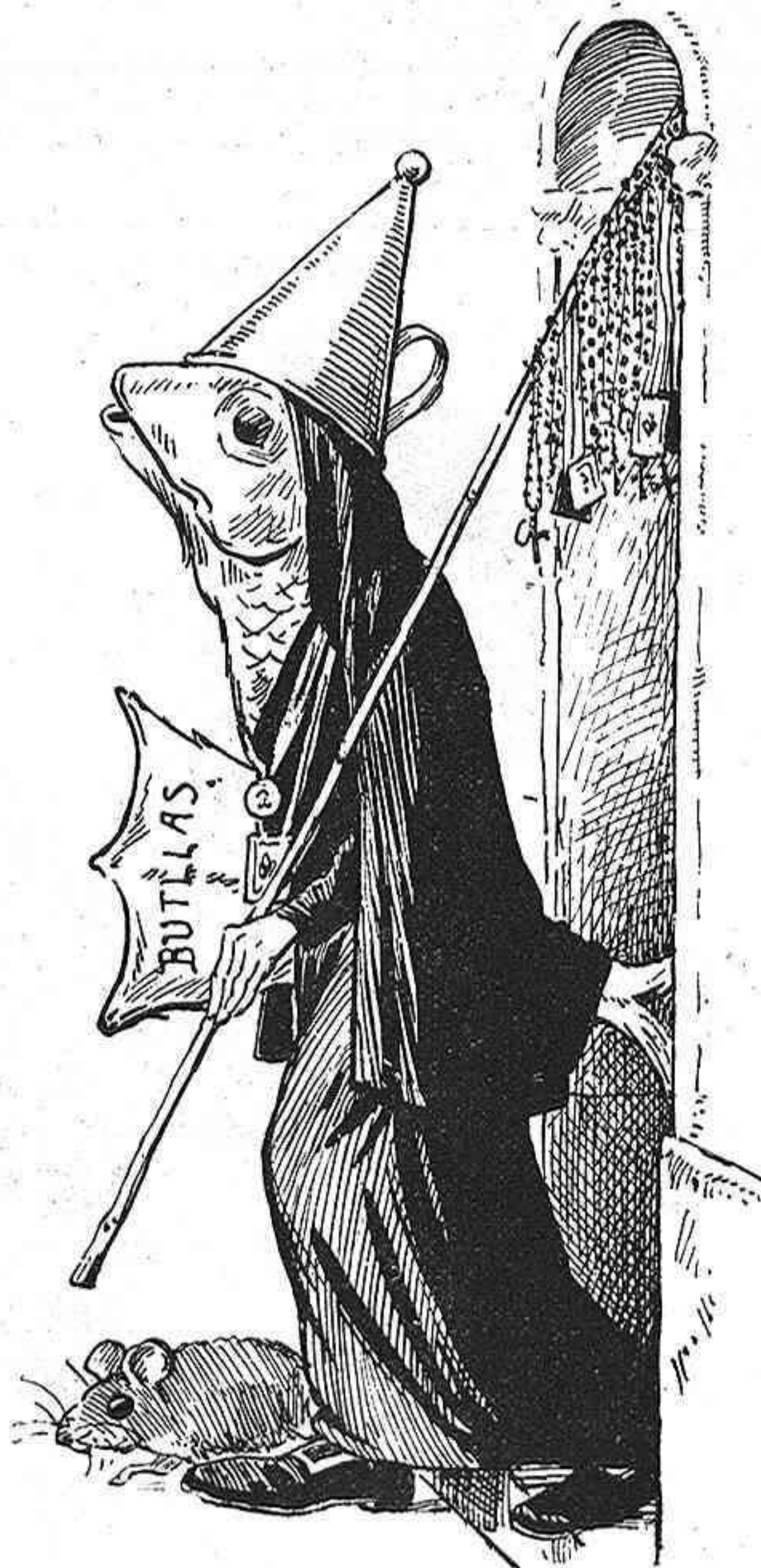
—¡Sobre tot, en la meva de memoria!..—va replicar el desventurat, exhalant un suspir.

A. MARCH

CONJUGAL

Ben assegut, oh dona, vora teu
com me plau contemplar caure la neu
que ab son bés amorós

LA QUARESMA

—Sortim del cau, y á inaugurar la temporada.

omplena de dolçíssimas blancors
els arbres despullats
dels molsosos jardins abandonats!...

Com me plau allavors endavinar,
boy pensant en demà,
la sava que rebull sota la neu!...

Com me plau allavoras pressentir
que, aixís com la verdor s' extindrà arreu,
vibrará d' alegria 'l nostre niu
en arriuant l' estiu!...

Amor, tú com els arbres del jardí
dús en ton sagrat sí
la sava fecundant...

Esclatarás quan ells esclatarán!

ANGEL MONTANYA

SOTA ZERO

Si ara 'ls partidaris del fret no están contents, ni may.

Mirin que hivern més endemoniat y tremendo que aquest!...

L' Europa sembla una senyoreta de casa bona, que vaji á fer la primera comunió: tot' ella s' ha vestit de blanch.

El telégrafo no s' ocupa de res més.

«A Londres ha caygut una nevada estupenda.»

«A París está nevant desde l' altre dilluns.»

«Neva á Berlín, neva á Roma, neva á Hamburgo, neva á Constantinopla.»

De Russia no 'n parlém. Es tanta la neu qu' en moltes poblacions ha caygut, que 'ls vehíns han de sortir de casa per la xameneya, única obertura que no ha quedat obstruhida.

Per lo que toca á la nostra Espanya, 'l país del sol y de las tebias brisas, prou n' estém ben enterats, cadascú per la part que li correspon.

A Barcelona, 'ls termómetros bons han arribat á baixar á cinch y sis graus sota zero. Ara, 'ls dolents, com un que jo 'n tinch, que per ferlo pujar una mica s' hi ha de posar un misto encés ó sino no 's mou per calor que fassi, han marcat temperaturas polars.

De Girona escriuhen que s' han glassat las fonts.

De Prades, que s' ha glassat el ví.

De Puigcerdá, que s' ha glassat l' ayguardent.

¡Qué més volen!... No sé de quin poble es que diuhen que s' ha glassat l' ayre, de modo que la gent, quan respira, sembla que rossegui anissos de cumí.

Lo pitjor es que tot aixó, segons opinió de personas entesas, no es més que 'l prelude de las espantosas cosas que 's preparan.

Fa uns quants días que 'l Vesubi,—que com vos-tés saben es una montanya que devegadas tira foch,—presenta inductables síntomas de próxima erupció.

Y ¿saben qué es lo que tirará aquesta vegada, si hem de creure als inteligents? Mantecados petrificats y barras de glas en forma de llansa.

Africa, la propia Africa, célebre de tota la vida per la elevació de la seva temperatura, 's veurá cubierta de neu com las estepas de la Siberia.

Se gelará 'l Mediterrani, 'l mar Roig y 'l lago del Parch.

Y s' arribará á realisar alló d' aquell que deya que á Soria hi fa tant y tant fret, que 's gelan, no sóls las paraulas, sino hasta las conjeturas.

Jo, la veritat, no es que aixó m' agradi; pero fins á cert punt ho celebros. Partidari convensut del estiu, per alló de que llavors tota cuca viu y de que 'l calor es la vida, trobo especialíssim gust en fer rabiar

DON TEODORO CONTRA DON BENITO

¡L' infelís! Be 'n fa d' esforsos,
mullant la ploma ab saliva
y embestint plé de coratje!...
Tot es en va: no hi arriba.

LA NEVADA Á BARCELONA

Una impressió dels alrevedors.

avuy á las personas que no tenen boca sino per alabar el fret y preconisar las sevas excelencias.

—¿Qué tal?—deya ahir á un qu' es d' aquesta escola y que se 'm va presentar al davant ab un nas com una pastanaga y unas mans que semblavan un monstruari de panallóns:—Deu estar en el seu element ara, vosté, qu' es amich del fret...

—Home—va replicar ell, després d' estornudar dos ó tres cops:—m' agrada 'l fret, d' una manera moderada; pero tan descarat com el d' avuy... Aixó ja es passar de la mida!...

Ja ho veuen: quan fins els *hivernistas* troban qu' aixó no pot anar, figúrinse si 'ls adoradors del estiu estarem carregats de rahó.

Una observació que tothom ha fet, es la de que l' hivern, qu' en sos comensaments s' havia mostrat benigne, va desbaratarse de cop y volta precisament al entrar al any nou.

¿Qué vol dir aixó?

Per mí es tan clar com l' aygua.

Aixó significa que 'l Sigle xx ha volgut entrar en funcions prenants'ho tot *á la fresca*.

MATÍAS BONAFÉ

LA IMBECILITAT HUMANA

Al temps just ordenat pel calendari santa Rutina ens va girá el cervell y ens hem llessat com sempre á la gatzara sense esma, sense solta y en tropell.

Deixant la nosa d' un pudor mentida las donas sas nuevas han mostrat, y s' han llessat els homens com autómatas en las disbuixas d' un plaher forsat.

S' ha endinzat en l' orgía la ignocencia ab l' incentiu de un ignorat plaher y avuy té un riure trist perque li dura l' amarch entontiment del goig primer.

La gent viril pletórica de vida sa energia sobrerá ha malgastat en amors bordellers y un culte á Venus de tota pöesia despullat.

Els aburrits, els impotents, els crápulas, y quants están pel fástich invadits han gosat ab mandrosa indiferencia el goig enervador dels ensopits.

Y com sempre la gran comparsa humana ab el seny clos y boca y ulls oberts s' ha arrossegat ab disciplina estúpida per plassas y carrers, balls y concerts.

Y ha rigut, ab el riure dels imbécils; y ha agafat borratxeras sense goig; y ha tastat mil dolsesas sens frúirlas, ab els desitjos inconscients d' un boig.

Mes l' home bestia en lo mes fort del riure de qu' era un pecador s' ha recordat y al front qu' encare te suhors d' orgía la redemptora cendra s' ha posat.

Y al temps just d' ordenarho el calendari obehint la rutina, va contrit, cap el temple de Deu á llessá els bafos del xampany mal pahit.

JEPH DE JESPUS

LLIBRES

TEMPERAMENTO Y CARÁCTER, SEGÚN LOS INDIVIDUOS, LOS SEXOS Y LAS RAZAS por A. FOULLÉE.—Traducción española de RICARDO RUBIO.—Las personas que se-

gueixen de aprop el moviment científich modern basat en el predomini de las ciencias experimentals coneixerán el nom ilustre de Fouillée y la importancia de las sevas obras, entre las quals ocupa un lloch molt senyalat, la que tenim á la vista, correctament traduhida al castellá.

El tractat sobre 'l *temperament y el caràcter*, precedit de un lluminós *prefaci*, en el qual se fa l' historia del estudi de la materia, á través dels sigles y 's deixa demostrada sa real y positiva importancia, está dividit en quatre llibres.

El primer tracta del *temperament físich y moral*: temperament sensitiu y actiu, ab sas subdivisions y relacions: el temperament colérich, el flemátich y 'l mixto, y la influencia del temperament sobre la felicitat y la moralitat.

El llibre segon s' ocupa del *caràcter y la inteligencia*, ab sas corresponents classificacions.

El llibre ters versa sobre 'l *temperament y caràcter segons els sexes*, detenintse especialment sobre la dona y 'l moviment feminista.

Per últim, el llibre quart comprén l' estudi del *caràcter de las rasses humanas y 'l porvenir de la rassa blanca*, marcant las diferencias psicológicas de las rasses, la influencia de l' educació y 'l crusament, el porvenir de las rasses superiors y l' acció de las rasses y dels caràcters individuals.

Creyém que aquest sumari, basta pera fer comprendre l' importancia de l' obra de Mr. A. Fouillée.

CARNE, boceto dramático de Francisco de A. Soler.— Tanca realment aquest esbós el germen de un drama emocionant: l' influencia de la carn sobre l' amor. Una dona enamorada procura desferse del seu marit fentlo abusar del plaher: comunica son satánich projecte á son amant, y aquest l' aburreix á impuls del horror y 'l fás-tich, y llavors ella incita al marit á matarlo, fentli emplear en la consumació de aquesta venjansa las últimas energías que li quedan.

MÁRTIRS, drama de A. Pi y Sunyer y P. Portabella.— Aquesta obra no ha sigut encare representada, ni es fácil que ho siga en tota la seva integritat, per no estar prou condensadas las sevas escenas. Se diría que 'ls autors repugnan sacrificar l' amplitud de sos pensaments á las exigencias del teatro, quedant per aquest motiu convertida l' obra en un poema dramátich, molt apropósit pera ser llegit y fins per despertar un poderós interés ab la seva acció suggestiva y ab l' escelent pintura dels personatjes qu' en ella intervenen.

RATA SABIA

PRINCIPAL

La tungada Cobeña-Cuevas ja s' ha acabat. Veurem lo que ara vindrá, si es que ha de venir alguna cosa.

Per ahir dijous y per demá dissapte estavan anunciats dos concerts pel pianista-compositor Sr. Costa y Nogueras, estrenantse l' epissodi lírich dramátich: *Pior di mandorlo*, lletra del Sr. Trullol y Plana y música del mateix concertista.

LICEO

El diumenje 24 se donará 'l primer dels deu grans concerts de Quaresma anunciats.

ROMEA

Res de nou.

Per la nit de avuy divendres está anunciat l' estreno de un drama en tres actes del Sr. Colomer y Fors, titulat: «*Carn pel llop*.»

TÍVOLI

El poeta Marquina vá donar á l' escena un poemeta titulat: *El Llop pastor*, al qual vá posarhi música el mestre Gay.

L' obra, escrita en endecassflabos lliures, á penas té

condicions teatrals. Per mes que s' acudi al socorregut pretext de que tot lo que passa es simbólich, no 's comprén que res de lo que passa puga passar. Fins els símbols, quan prenen vida corporea en el teatro, han de conformarse á la realitat vivent: d' altra manera no convencen, com no convens que 'l pastor Murisech puga engrescar á una noya sens mes qu' exposarli sas teorías comunistas, ni que 'l mosso Andreu que l' estima li entregui, engrescat també ab las teorías del pastor. Menos encare s' explica que 'l pare de la noya, en lloch de corre darre-ra d' ella, escopeta en má pera rescatarla, 's revenji escanyant al pobre Andreu.

Per aixó 'l públich quan hauría d' admirarse esclata á riure. El fracás de l' obra no 's deu á que 'l burgés puga sentirse mortificat, no, que aquest *enfantillage* no es capás de mortificar á ningú: l' obra fracassa perque careix en absolut de condicions escénicas, sense que bastin á salvarla 'ls adornos poétichs que l' avaloran, ni la música del mestre Gay molt mes filla del treball que de l' inspiració.

Tal vegada contribuheixi á minvar l' efecte de la música la circumstancia especial de que totas las pessas se cantin desde dintre.

L' *Aligot* del Sr. Capdevila, es un quadro dramátich que durant sa primera meytat s' aguanta bastant bé, puig encare que una mica diluhit, se dibuixan alguns tipos que adquireixen la deguda consistencia; pero l' obra cau, gracias á un retruch d' amors mal preparat y per efecte de un desenllás, consistent en una punyalada mal dirigida.

En Morera ha escrit uns quants números de música inspirada, entre 'ls quals se destaca una cansó cómica de barítono y un dúo de barítono y tiple, á trossos ben frasejat; pero que té per únich inconvenient el de correspondre á una situació per cert gens musical.

¡En quants errors fá incorre l' inexperiencia de la escena!

Cigalas y formigas de 'n Russinyol es una gran concepció, té per tema l' oposició entre la prosa y la poesia. El mateix tema de *L' alegría que passa*. Pero concebut per un altre medi y desenvololat dintre de un altre ambient. No té las condicions teatrals de *l' alegría*; pero sí un simbolisme molt més just y una forsa poética molt més elevada. Té sobre tot el mérit de una originalitat indiscutible.

Ningú fins ara s' havia atrevit á posar en el teatro un' obra de tal caràcter, y ab ella ha lograt son autor un gran triomf, que triomf es ferla acceptar pel gran públich ordinariament refractari á las novedats radicals, y triomf major encare produhir en las personas intelijents una delectació continua, soberana, deguda á l' exquisitat de un art sentit, fantasiós, á estonas humorista, á estonas tendre y efusiu, plé de tochs originalíssims y delicats, que fan de tota l' obra un pàimorós brodat de poesia; pero de aquella poesia flayrosa que surt expontánea del cor y del cervell sense passar per la perfumería de la retórica.

Decoran la concepció de 'n Russinyol, algunas pessas musicals de 'n Morera, molt adequadas á las situacions en que s' inspiran. Senyalarém com á més características la cansó del mestre hermitá, el *couplet* del poeta humorístich y 'l coro de la gent del poble que puja montanya amunt á demanar al hermitá 'l benefici de la pluja.

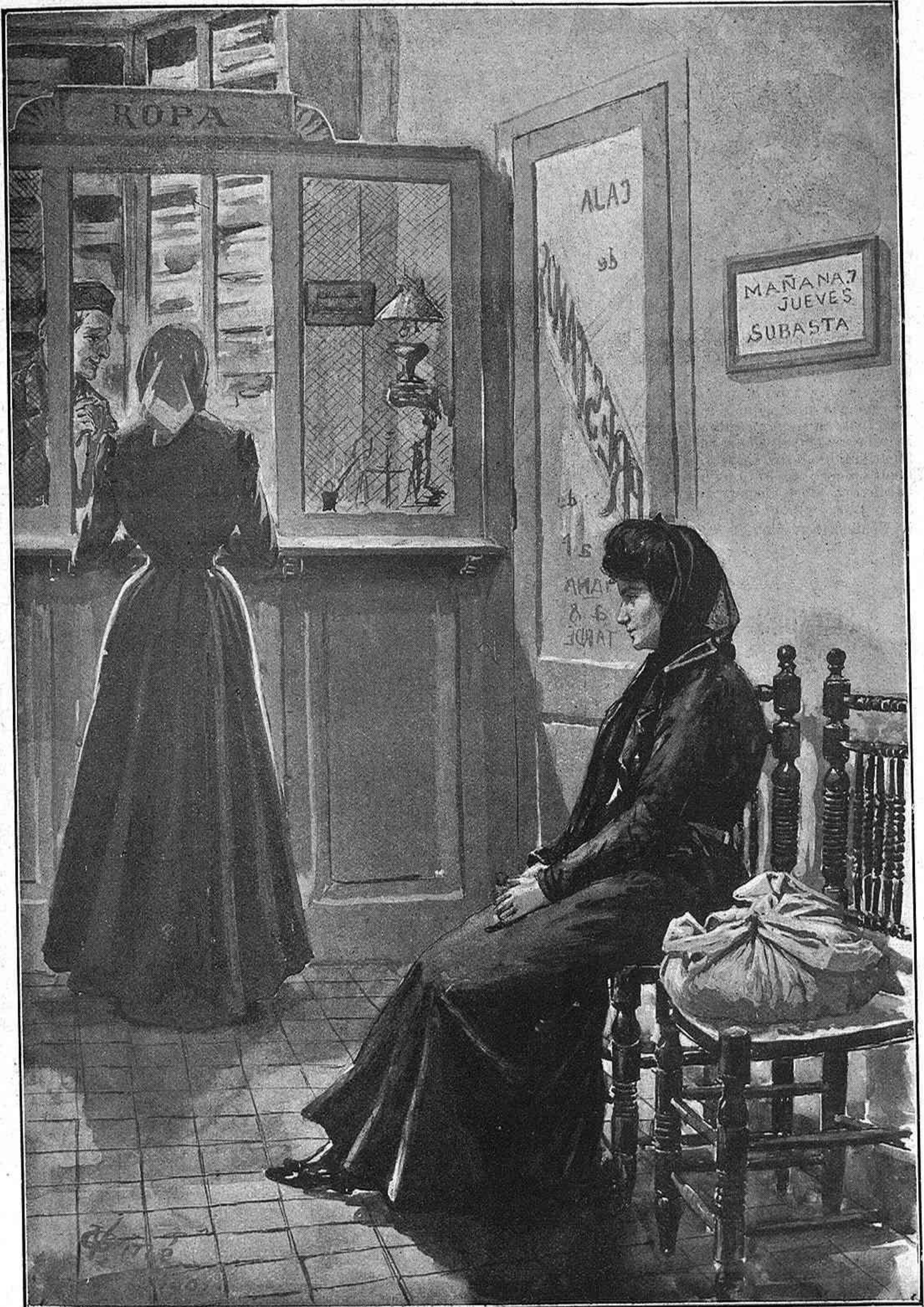
L' execució bastant acceptable y la escena ben presentada. Al final de la representació els Srs. Russinyol y Morera sigueren cridats reiteradament al escenari.

NOVEDATS

Ab lo quadro dramátich «*Por*» en Modest Urgell ha fet una aplicació afortunada del seu temperament pictórich á la escena.

L' obra es un quadro, y un quadro dels seus, impregnat d' emoció. La pintura de una nit de difunts, tempestuosa y tétrica, en l' interior de un pobre alberch de la montanya y la forma que pren l' esglay en l' esperit dels personatjes, que son mare, pare y fill y además un pintor que aixoplugantse de la tempestat en unas ruínas misteriosas y desconegudas ha tingut una visió terrorífica, constituheixen l' assumpto de l' obra, trassada de má mestra y enriquida ab un sens fí de detalls tots ells plástichs y escénichs y molt propis pera donar á l' obra un gran valor emocionant.

EL BANCH DELS POBRES

(Dibuix de V. GISE)

Anant á pagar el dividendo.

PERA CONSERVAR L' ORDRE
(RECEPTA D' UN POLISSÓN)

No diré que la por que senten els personatjes s' arribi á encomenar al públich; pero si que l' espectador comp.én y s' explica que aquells la sentin y veu ab interés la manera ben definida y destacada que tenen de manifestarla.

L' obra ha sigut posada ab esmero y en la interpretació rivalisan en justesa y felís identificació ab sos respectius papers els quatre actors que hi prenen part, que son: la senyora Mena, els germans Borrás (E. y J.) y 'l Sr. Delhom. A tots ells y al autor, vá dedicar 'l públich els seus aplausos.

N. N. N.

SERMONS DE QUARESMA

I

INTRODUCCIÓ—AL SEXO DÉBIL

La donna é auto-movile...
(De La Traviata) (?)

Germanas que m' oíu: Van per vosaltras aquests sermons qu' aquí avuy comensém. Tancat á dins de l' urna, com en Papuss, un any seguit he estat sense dir rés. ¡Contéu si 'n duch de bilis concentrada, d' anatemas, de fástichs y renéchs! Ja cal que, si us teniu per susceptibles, ab cotó las orelles vos tapeu; que sempre oireu aquí que se 'n dirá: del vi vi, del pá pá y... de la ma-má.

Germanas que m' oíu: Si sou donzellas obriume 'l pit (fins á cert punt) y 'l cor, qu' en vostre aroma pura, tendra y dolça vull sucari un instant el meu crostó. Deixéume que després d' examinarvos us tregui sens pietat els draps al sol, que, si ho faig, es no més perquè voldria que totas fossiu àngels... bufadós. Y no tinguéu pas por de cap excés, que, apart de 'l viu, no us tocaré res més.

Germanas que m' oíu: Si sou casadas veniu aquí, al cubell, á confessar els motius de las vostras desventuras avans no us hagi anat un plat pel cap. Jo vos diré els efectes y las causas de tot quant us está ab l' home passant; donant concells per fugas y divorcis á la que 's trobi en cas molt apurat; ó abogant perquè torni ab el marit si no té altra candela per ná al llit.

Germanas que m' oíu: Si es que sou viudas aixugueu vostre plor (que ja la gent no espía vostres actes) y acostéuvos, que us contaré algun quento si tinch temps.

Y no us desconsoléu per vostra pérdua. Penséu que 'l marit mort qu' ara anyoréu l' heu de reveure al cel el millor día... Penséu que hi ha molts viudos rics, guapets; y que Nostre Senyor tan bondadós molts cops tancá una porta y n' obra dos.

Germanas que m' oíu: Viudas, solteras, casadas per l' Iglesia y pel Civil, grassas y magras, sense pel, peludas, pobras de cor y ricas d' esperit, rossas, morenas, sense res, ab quartos, altas y baixas, de cent anys á vint, als sermons qu' aquest frare vos dedica si podéu no hi deixéu pas d' assistir, ¿qué podrá ser, que 'ls plats y 'l don Pasqual estigan per rentar? ¡Bé, tan se val!

Germanas que m' oíu: Feu, donchs, depressa, un acte verdader de contrició y vejéu d' acceptar, tota en sustancia, la *tessís* que campeja en mos sermons. Reprimíu sobre tot planys de protesta si algun cop se us ressent un xich l' honor; y aixó ho dich perquè alguna ha *tocat l' ase* ja ab aquesta senzilla *Introducció*. ¡Y si d' aquesta *Introducció* us queixéu, penséu que de pitjors us ne veuréu!

FRA NOI

ESQUELLOTS

El Sr. Fret ha volgut pendre una part molt activa en el Carnaval d' enguany.

Y que no pot dirse pas que vaja disfressarse. Franch y viu recorria passeigs, plassas y carrers, donantse á coneixer de tothom á pesar de ser invisible.

Per ser invisible ningú vá notar que prenguéu part en la ca-

Prens xarop de branca d' abre, l' abocas sense pietat, remenantlo bé ab el sabre, y *pax vobis*. Es probat.

balgata industrial. Pero 'm consta que hi figurava. ¿Saben á títul de qué? En calitat de fabricant de panallons.

LO QUE DIU LA PUBILLA

(Dibuix de APELES MESTRES)

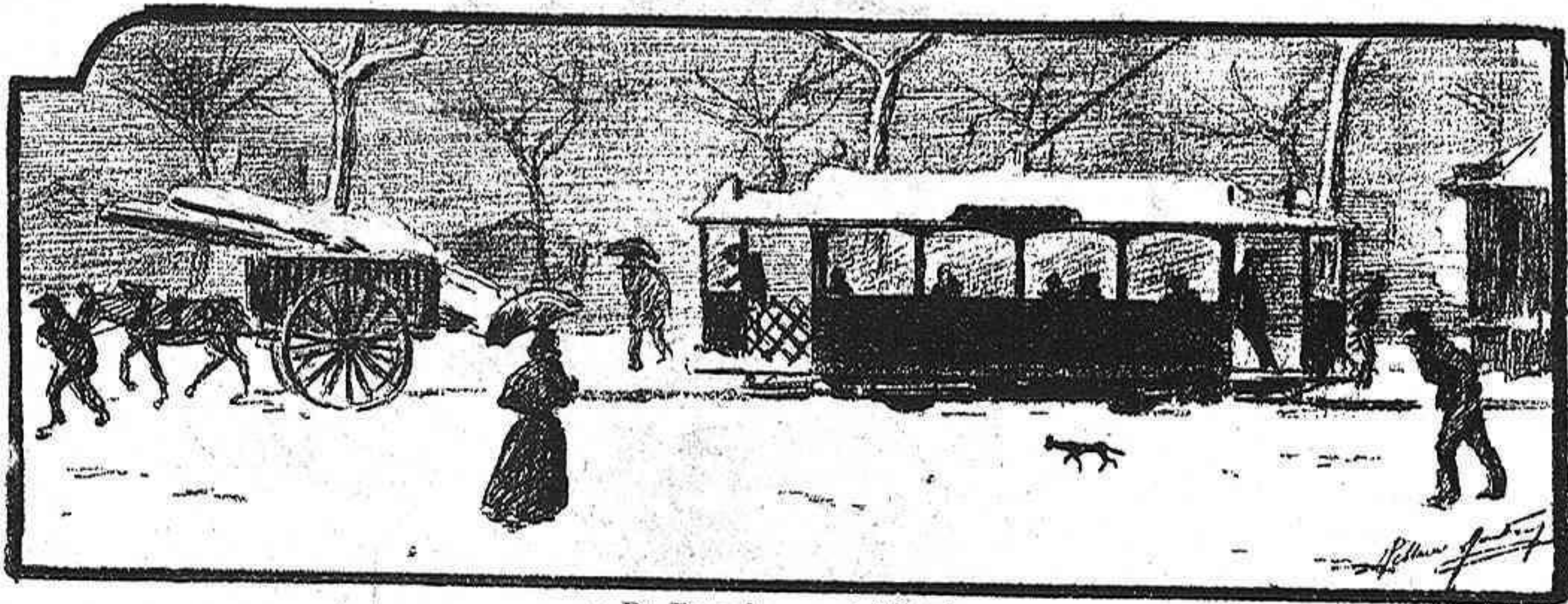
—Val á dirho, caballers; Carnestoltas com el que acaba de passar, no mes se pot veure... ab una careta á la cara.

Divendres varem tenir nevada á Barcelona.

Durant algunas horas els borrallons voleyaren per l'espai com un aixám de papallonas balbas. Els arbres s'ompliren de ribets blanquíssims que 'ls hi donavan tot l'aspecte d'admetllers florits. Els ma-

cissos dels jardins se transformaren en grandiosas platas de natilla. El Parch ofería l'aspecte fantástich de decoració de comedia de màgica.

Pero á lo millor, el Sol, vá esquinsar la cortina de bromas que flotava per l'espai, plé de curiositat pe-

De Barcelona... á Siberia.

ra veure l'extraordinari espectacle, y al poch rato la néu se fonía, cayent del brancam dels arbres una pluja de irissadas gotas.

Y vels'hi aquí com tots els encissos de la nevada y de la fosa de la néu varen convertirse en bassals bruts y tolls de fanch... la poesia en prosa vil.

A Moscou hi han ocorregut grans desordres, que un telegrama descriu en los termes següents:

«Grandes grupos de estudiantes recorren las calles dando gritos sediciosos y negándose á entrar en clase.»

Vostés dirán:—Si aquí, quan els estudiants fan aixó 'ls garrotejan y 'ls baldan á cops de sabre, á Moscou, ciutat de un imperi autocrátich, lo menos els deurían ametrallar, enviant als sobrevivents á la Siberia.

Donchs s' equivocan de mitj-mitj.

A Moscou, ciutat de un imperi autocrátich, segons el telegrama: «las autoridades han abierto una información para averiguar las causas de la algarada.»

—¡Qué bárbaros!—dirá sens dupte en Teodoro Baró, pera fer mérits davant dels lectors del Avi Brusi.

El día del dijous gras, festa nacional, ab motiu de la boda.

Lo mes bonich es que tant l' Audiencia com els Jutjats ja havían comensat á treballar com de costum, quan á las onze varen rebre ordre de plegar, entenentse que no era válit res de lo actual.

¿Pero y 'l paper sellat que vá embrutarse: quí l' abona?

Ningú.

Els curials podran consolarse pensant qu' es la primera vegada á Espanya que 's gasta *paper sellat en salvas*.

Entre las moltas anécdotas que 's contan aquests días del poeta Campoamor, escullim las següents:

Campoamor havia figurat en la política... y may se pot dir ab mes propietat que hi *figurava*, com després de la restauració, dat que 's resigná sempre al paper de *figura* decorativa.

—El seu *jefe* natural era 'l pollastre de Antequera.

Y vels'hi aquí que quan algú li preguntava:—¿Por donde es Vd. diputado, D. Ramón?

Ell responia:—Yo? Por Romero Robledo.

* * *

Eran molts els joves principiants que anavan á casa séva á llegirli versos.

Campoamor, generalment, no s' hi amohinava, y si comprenia que 'l jove patia necessitat, obría un calaix y li donava una dobleta de cinch duros, dihentli:

—Tome Vd. se los doy en oro. Procure Vd. que suban los cambios.

* * *

Mes no tots eran joves ingénuos. Algunas vegadas abusavan de la seva bondadosa paciencia certs *lateros* als quals no se 'ls podia treure del davant, fentlos la caritat de una dobleta. Com á persona ben educada, 'ls deya per despedirlos:

—Es hora de almorzar... ¿Quiere Vd. acompañarme?

Y no faltava *latero* que li responia:

—Hombre, sí... con mucho gusto.

Un día que havia esmorzat ab un d' aquests, se 'n aná al Congrés, y un amich, al notar que feya mala cara, li preguntá:

—¿Está V. indispuerto, D. Ramón?

A lo qual ell respongué:

—Hombre, sí: he tenido á la mesa á un *poeta-pulpo*, y se me ha indigestado.

Fá mes de vint anys que serveix l' empedrat del carrer de la Princesa y encare 's manté ferm, sense sots, com el día en que varen colocarlo.

No 'n fá deu encare que va ser empedrada la Plassa de Sant Jaume, y ja han de renovarse las llambordas, á causa dels sotrachs dels carruatjes, sobre tot els dels regidors, que al sortir de la Casa Gran corrian perill de *restituhir* lo que havían menjat allí dintre.

L' empedrat del carrer de la Princesa, ab material de Quenast va construhirse perque servis de proba. Y en efecte ningú s' ha recordat may mes de que la proba feta resultés tan concluyent.

Per lo vist, els demás empedrats no duran tant; pero donan més.

* * *

Al renovarse l' empedrat de la Plassa de Sant Jaume, se suavisarà la rampa que conduheix á la entrada de la Casa Gran... á fi de que 'ls regidors per entrarhi no hajan de pendre l' embestida.

Ab tal motiu las estátuas de D. Jaume y en Fivaller quedarán una mica mes altas que fins ara del nivell del pis.

Y 'l vestibul, al objecte de que 'ls carruatjes al penetrarhi no fassan tan soroll, serà entarugat.

Aixó es lo únich que hi faltava en aquella casa: *tarugos*.

DEL DIVENDRES

L' alfombra dels passeigs.

En el local de la Gran-vía hont hi estigué establert el Panorama de Plewna, s' hi ha montat una serie d' exhibicions curiosas ab el títol de *Palacio de la ilusion*.

Una cámara obscura, que reflecta sobre una taula las escenas del carrer, un gabinet d' experiments dels raigs X y un altre gabinet de projeccions de placas microscópicas; un teatret en el qual s' exhibeixen curiosas transformacions; un salonet de planta triangular ab grans miralls en que l' espectador se multiplica indefinidament ab hermosas variacions de colors, un gran saló d' exhibicions cinematográficas ademés de un bon número de aparatos automàtics molt curiosos.

Vels'hi aquí lo qu' es el *Palacio de la ilusion*.

Que *La Por*, quadro dramàtic de 'n Modest Urgell no haja agradat á *La Garsa*, res hi ha que dir. En materia de gustos no hi ha res escrit.

Ara, ja es mes controvertible lo que diu al final de la seva impresió, qu' es lo següent:

«¿Perqué ha de tenirlo l' Urgell aquest punt de dedicarse á la literatura? ¿No 'n té prou ab que se 'l consideri com á una de las personalitats mes eminentes y respectables del nostre mon artístich?»

* * *

De la mateixa manera que *La Garsa*, empenyada en que un home de talent no puga brillar á un temps manejant el pinzell y la ploma, formula las preguntas que antecedeixen, podriam nosaltres formular las següents.

«¿Perqué ha de tenirlo en Casellas aquest punt de dedicarse al periodisme? ¿No 'n té prou ab que se 'l consideri com á un dels tintorers de blau mes eminentes y respectables del carrer del Bou de Sant Pere?»

«Un loco hace ciento» diuhen els castellans.

Pero lo mes bonich no es aixó, sino que un boig de comedia n' haja fet un de verdader.

El cas ha ocorregut á Oviedo.

Se representava *El loco Dios* del Echegaray, y un espectador de bona fé s' hi va afectar tant, que va perdre 'l sanderi, forjantse l' ilusió de que el *Loco Dios* es ell, y ficantseli aquest arrel tant endintre, que no hi ha hagut mes remey que tancar-lo en un manicomi.

A dreta lley l' Echegaray podria cobrar del director del establiment el drets d' autor.

En un ball de máscaras, de *rompe y rasga*.

Un de fora al veure á unas donas ab dominó

fosch, la caputxa tirada al cap, pero ensenyant per dessota un pet de pantorrillas:

—Mira—li diu á un seu amich mes expert—frases al ball.

Y l' amich li respon:

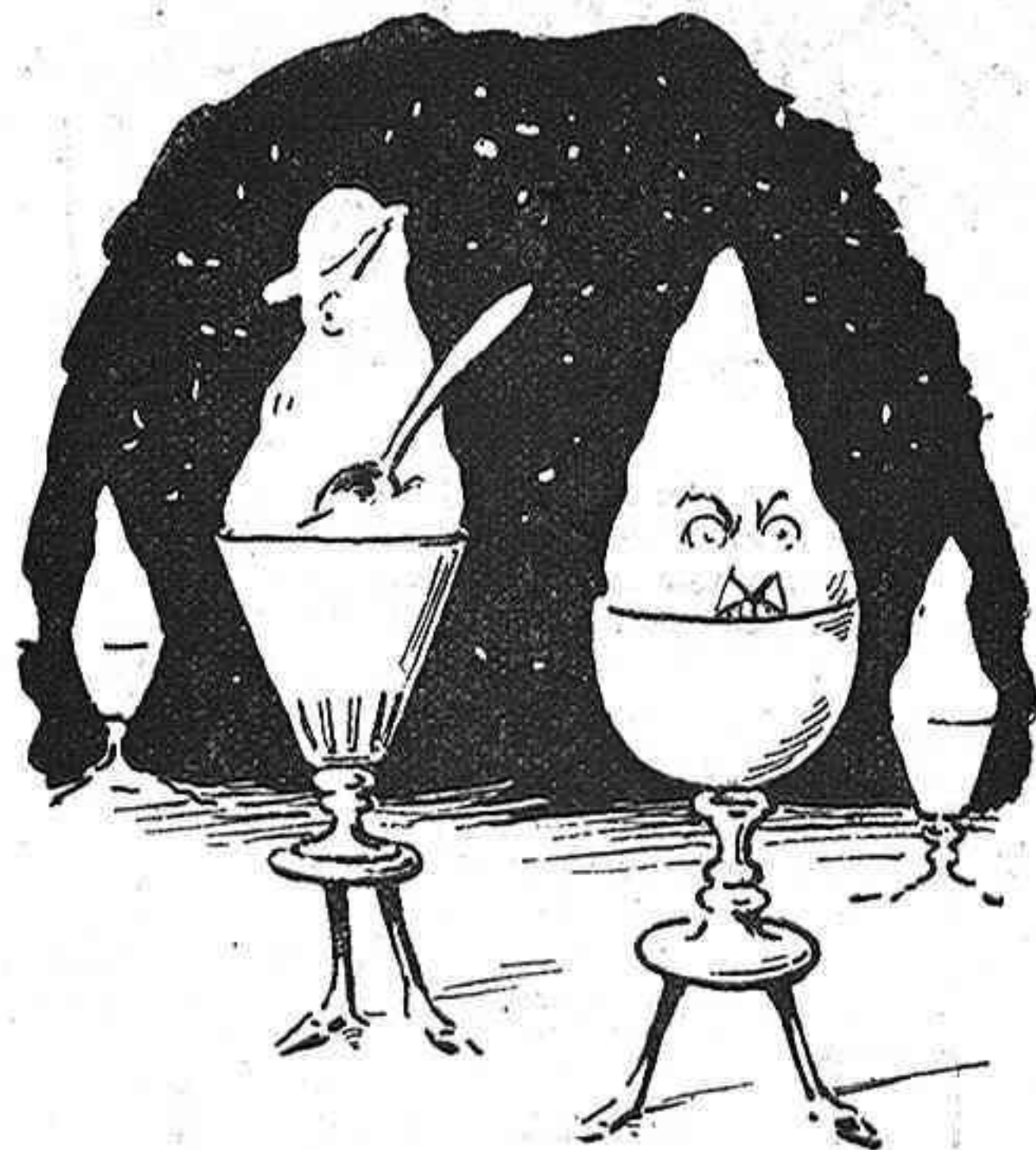
—Frases, no: *frays*... y que no han fet vot de castedat.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Xa-ra-dis-ta*.
- 2.ª ID. 2.ª—*A gus-ti-na*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Giró—Roig*.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*En Pau de la gralla ó la festa major de la vila*.
- 5.ª CONVERSA.—*Róman*.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Per dents finas las ratas*.

A CONSEQÜENCIA DEL FRET

Aquí 'ns tenen transformats en terrossos de neu pura; aquí 'ns tenen transformats en gelats.

MENTRES NEVAVA

—Quín negoci mes gras, si ara de repent se posés á fer calor! Vinga arreplegar neu y, hala, á vendre gelats á la canalla.

XARADA

Per *total* los cistellés
als Encants per *prima-tres*;
y per mitjas *hu-dos* curtas
casi tots els botigués.

SISKET D. PAILA

ANAGRAMA

Al tornar á sa *total*
lo pagés en Pau Gurina
va trobar li havían prés
una *total* de farina.

DOS RUBINENCHS

TRENCA-CLOSCAS

LOLA U. CANO
TREMP

Formar ab aquestas lletras ben combinadas el títul de un aplaudit drama catalá.

JUANITO

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Animal.
- 1 5 3 4 7 8—Verb.
- 4 2 3 5 8—Id.
- 1 5 6 7—Fruyta.
- 4 7 8—Aigua.
- 1 7—Nota musical.
- 8—Consonant.

A. RIBAS LL.

TERS DE SÍLABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal, nom d' home; y segona y tercera, noms de dona.

BUTIFARRA

GEROGLÍFICH

×
D I I I F R E E E
I
o t e i e q
NAV

JOSEPH GORINA Y ROCA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ANTONI LOPEZ, EDITOR, RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 20, LLIBRERÍA ESPANYOLA, BARCELONA. CORREU: APARTAT NÚMERO 2

Obra nueva de H. de BALZAC

PETRILLA

EL CURA DE TOURS

Un tomo en 8.º, Ptas. 1. — Encuadernado, Ptas. 1'50.

ELECTRA

DRAMA DE

D. BENITO PEREZ GALDÓS

Precio 2 pesetas.

LA VISTOSA

por J. O. Picón
Ptas. 0'50

Singlots poétichs per D. SERAFÍ PITARRA

Nova edició de luxe en octau, ab profusió de ninots

La Butifarra de la llibertat.	Ptas. 0'50
La Esquilla de la Torratxa.	» 0'50
Lo Cantador.	» 0'50
Lo castell dels tres dragóns.	» 0'50
¡Cosas del oncle!	» 0'50
Ous del día.	» 0'50
Las píldoras de Holloway.	» 0'50
Si us plau per forsa.	» 0'50
Un mercat de Calaf.	» 0'50
Un barret de riallas.	» 0'50
La venjansa de la Tana.	» 0'50
La Vaquera de la piga rossa.	» 0'50
Las carabassas de Monroig.	» 0'50
En Joan Doneta.	» 0'50
Lo punt de las donas.	» 0'50

PRÓXIMAMENT

L' ÚLTIM TRENALÓS y L' AFRICANA

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

Van publicados 75 tomos

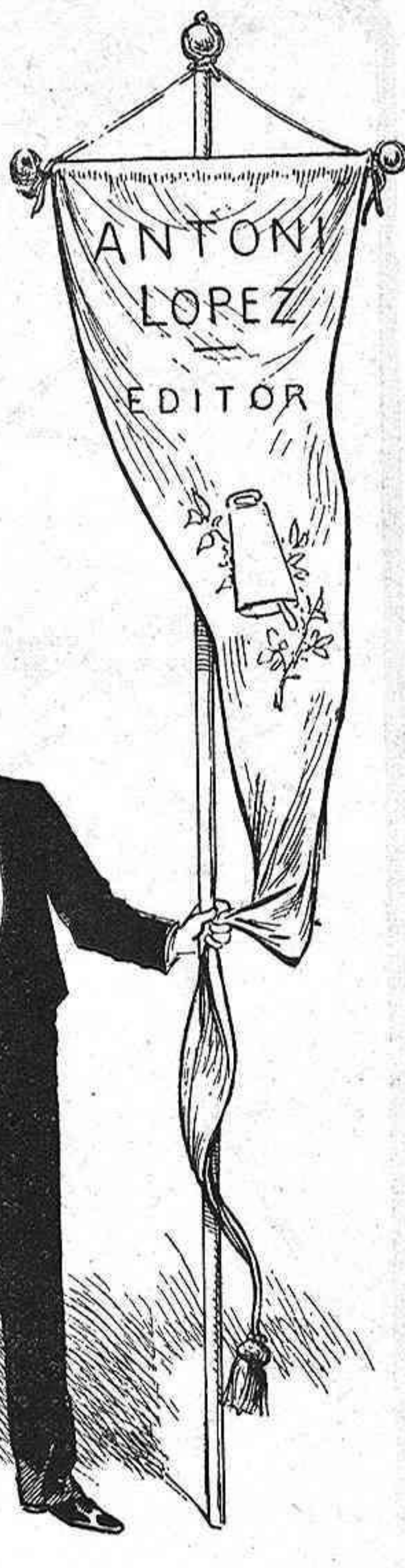
ÚLTIMO PUBLICADO

LA SEÑORITA TORMENTA

por XAVIER DE MONTEPIN

Precio 2 reales.

Pronto aparecerá el tomo 76 titulado: **DE CARNE Y HUESO**, por Antonio Zozaya.

Obra nova * Sortirà aviat

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

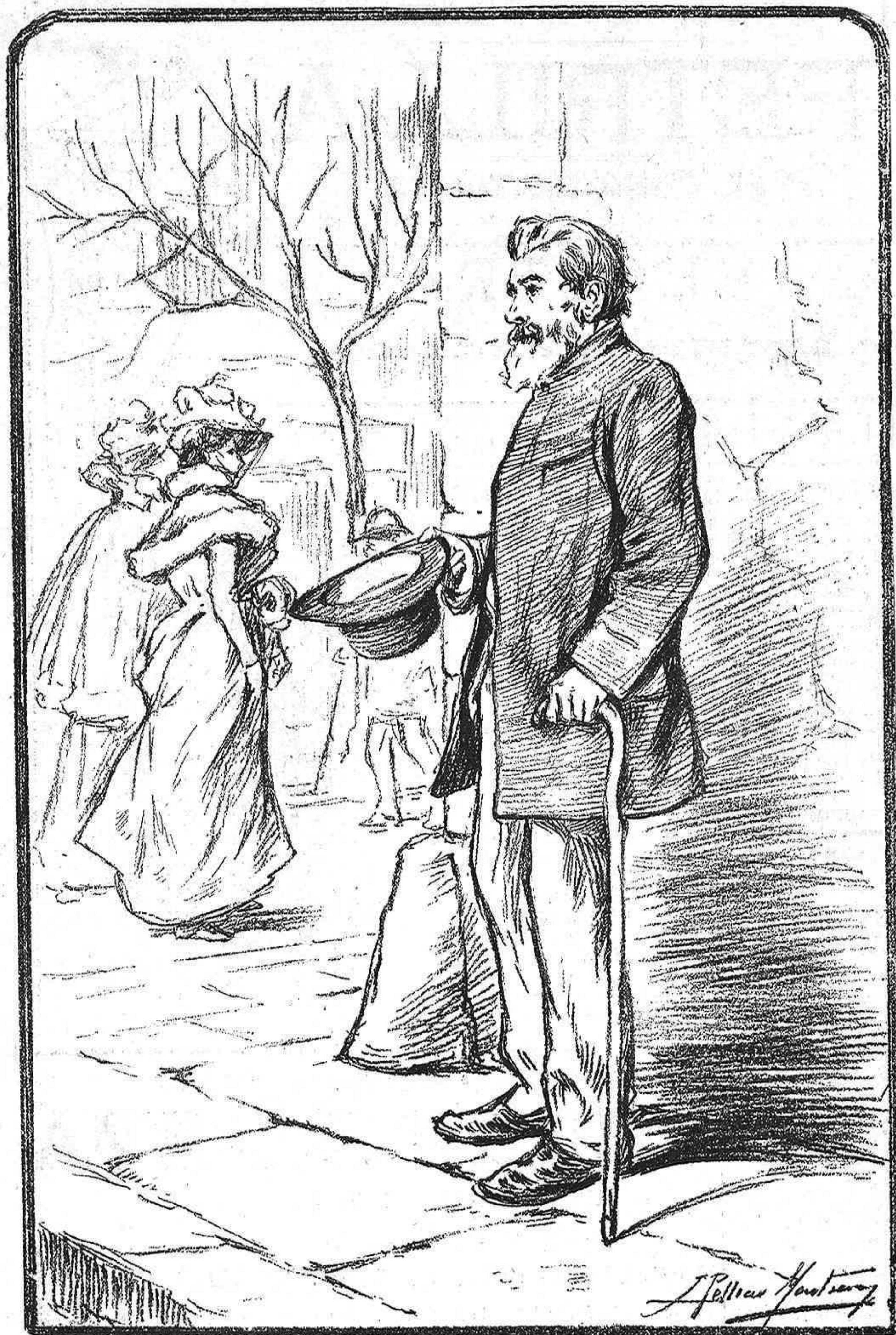
per C. GUMÁ

Ilustrada ab dibuixos de M. MOLINÉ

En el próxim número anunciarém la fetxa de l' aparició. Els corresponsals poden desde ara formular els seus pedidos.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet además un ral pera certifiat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

TEMPORADA DOLENTA

—Si aquest temps dura, hauré de plegar. Ab l' excusa de que fa fret, ningú 's treu la mà de la butxaca.